

TURIZMDA EKOLOGIK BARQARORLIK VA IJTIMOIIY MAHSULOT ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI

Egamov Sulaymonbek Jumaboy o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti MM1-IQ-25 guruh magistri

Ilmiy rahbar: Sodiqova Nigora Turayevna

Annotatsiya: Mazkur maqolada turizm sohasida ekologik barqarorlikni ta'minlash hamda ijtimoiy mahsulotni shakllantirish orqali barqaror rivojlanishga erishish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda turizm faoliyatining atrof-muhitga ta'siri, mahalliy aholi manfaatlarini inobatga olgan holda ijtimoiy mahsulotlar yaratish zarurati va ularning hududiy rivojlanishdagi roli yoritiladi. Shuningdek, barqaror turizmni rivojlantirishga qaratilgan marketing, servis va institutsional strategiyalar tizimlashtirilib, ularning iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy samaradorligi asoslab beriladi. Maqola natijalari turizmda barqaror rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishda ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: barqaror turizm, ekologik barqarorlik, ijtimoiy mahsulot, yashil iqtisodiyot, hududiy rivojlanish, turizm strategiyasi.

So'nggi yillarda turizm global iqtisodiyotning eng jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylandi. Biroq turizm faoliyatining kengayishi tabiiy resurslardan ortiqcha foydalanish, ekologik muvozanatning buzilishi va mahalliy aholi manfaatlarining yetarli darajada hisobga olinmasligi kabi muammolarni yuzaga keltirmoqda. Shu sababli, turizmni rivojlantirishda ekologik barqarorlik va ijtimoiy mas'uliyat tamoyillariga asoslangan yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Barqaror rivojlanish konsepsiyasi doirasida turizm nafaqat iqtisodiy foyda keltiruvchi soha, balki ijtimoiy mahsulot yaratuvchi va ekologik muhofazani ta'minlovchi tizim sifatida qaralmoqda. Ushbu maqolada turizmda ekologik barqarorlik va ijtimoiy mahsulot asosida barqaror rivojlanish strategiyalarini shakllantirish masalalari tahlil qilinadi.

Turizmda ekologik barqarorlik tushunchasi va uning ahamiyati. Ekologik barqarorlik turizm faoliyatini amalga oshirish jarayonida tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, biologik xilma-xillikni saqlash va atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirishni anglatadi. Barqaror turizm modeli doirasida mehmonxona xo'jaligi, transport, ovqatlanish va dam olish xizmatlarida energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish muhim hisoblanadi.

Ekologik barqarorlikni ta'minlash turizm hududlarining uzoq muddatli jozibadorligini saqlab qoladi. Bu esa nafaqat tabiatni muhofaza qilish, balki turizm xizmatlari raqobatbardoshligini oshirishga ham xizmat qiladi. Shunday ekan, ekologik

omillarni hisobga olmasdan turizmni rivojlantirish barqaror iqtisodiy natijalarga olib kelmaydi.

Ijtimoiy mahsulot va uning turizm rivojlanishidagi o‘rni. Ijtimoiy mahsulot deganda turizm faoliyati natijasida mahalliy aholi farovonligi, bandligi, madaniy merosni asrash va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan natijalar tushuniladi. Turizm ijtimoiy mahsulot sifatida yangi ish o‘rinlarini yaratadi, mahalliy hunarmandchilik va xizmatlar bozorini kengaytiradi hamda hududiy ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Ijtimoiy mahsulotga yo‘naltirilgan turizm modelida mahalliy aholi turizm jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi. Bu esa turizm loyihalarining ijtimoiy qabul qilinishini oshirib, xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu jihatdan, ijtimoiy mahsulotni rivojlantirish barqaror turizmning ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi.

Barqaror rivojlanish strategiyalarining asosiy yo‘nalishlari. Turizmدا ekologik barqarorlik va ijtimoiy mahsulot asosida barqaror rivojlanishga erishish uchun bir qator strategik yo‘nalishlarni amalga oshirish zarur. Avvalo, turizm subyektlari faoliyatida ekologik standartlar va sertifikatlash tizimlarini joriy etish muhimdir. Bu mehmonxona va turistik xizmat ko‘rsatuvchi korxonalarni “yashil” texnologiyalarga o‘tishga rag‘batlantiradi.

Ikkinchi muhim yo‘nalish – mahalliy hamjamiyatlarni turizm loyihalariga keng jalb etishdir. Ijtimoiy mahsulotga yo‘naltirilgan marketing va servis strategiyalari orqali mahalliy aholi manfaatlarini hisobga olgan turizm mahsulotlari shakllantiriladi. Uchinchi yo‘nalish sifatida raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar asosida ekologik va ijtimoiy samaradorlikni monitoring qilish tizimlarini joriy etish mumkin.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, turizmда ekologik barqarorlik va ijtimoiy mahsulot asosida barqaror rivojlanish strategiyalarini amalga oshirish iqtisodiy o‘sish, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy farovonlikni ta‘minlashning muhim omili hisoblanadi. Ekologik mas‘uliyat va ijtimoiy yo‘naltirilganlik uyg‘unlashgan holda turizm sohasining uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta‘minlaydi. Ushbu yondashuv turizmni nafaqat daromad manbai, balki jamiyat va tabiat manfaatlariga xizmat qiluvchi ijtimoiy-iqtisodiy tizim sifatida rivojlantirish imkonini beradi.

References:

1. Sodiqova, N. (2024). IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION SIYOSAT VA UNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI. Modern Science and Research, 3(6).
2. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONA FAOLIYATIDA INNOVATSIYALARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.

3. To'rayevna, S. N. (2024). TADBIRKORLIK SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.
4. Sodiqova, N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI. Modern Science and Research, 3(6).
5. Sodiqova, N. (2024). KORXONADA INNOVATSIYANING MOHIYATI VA UNING ASOSIY TUSHUNCHALARI. Modern Science and Research, 3(6).
6. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI.
7. Turayevna, S. N. (2024). Человеческий Капитал Как Главный Фактор Генерации Экономического Развития В Узбекистане. Miasto Przyszłości, 54, 848-856.
8. Sodiqova, N. T. R. (2024). KORXONADA KADRLAR SIYOSATINI OQILONA TASHKIL ETISH YO'NALISHLARI. Gospodarka i Innowacje, 51, 54-62.
9. Turayevna, S. N. (2024). THE EFFECT OF LABOR PROMOTION ON WORK EFFICIENCY. Gospodarka i Innowacje., 49, 142-147.
10. Sodikova, N. (2024). THE MAIN DIRECTIONS OF PROVIDING THE BUSINESS SECTOR WITH QUALIFIED PERSONNEL. Modern Science and Research, 3(1), 133-139.
11. Sodikova, N. T. (2024). PROMOTION OF LABOR PRODUCTIVITY GROWTH IN THE ENTERPRISE AS A BASIC CONDITION. Bulletin news in New Science Society International Scientific Journal, 1(3), 188-198.
12. To'rayevna, S. N. (2024). O'ZBEKISTONDAGI XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINI ISH BILAN BANDLIGINI TASHKIL ETISHNING INNOVATSION XUSUSIYATLARI. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 4(08), 113-118.
13. Sodiqova, N. T. (2025). WAYS TO ENHANCE COMPANY COMPETITIVENESS. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 12(01), 145-150.
14. Turayevna, S. N. (2024). THE EFFECT OF LABOR PROMOTION ON WORK EFFICIENCY. Gospodarka i Innowacje, 49, 142-147.
15. To'rayevna, S. N. (2024). TEXNOLOGIYA DISKURSI VA YANGI MEDIA SIYOSIY IQTISODIYOTI.
16. To'rayevna, S. N. (2023). YANGI IQTISODIYOTDA RAQAMLI MEHNAT.
17. Sodiqova, N. T. (2025). IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI. Modern Science and Research, 4(4).
18. Sodiqova, N. (2025). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' TECHNICAL THINKING IN ECONOMICS LESSONS. Journal of Multidisciplinary Sciences and Innovations, 1(3), 674-678.

19. Sodiqova, N. T. (2025). RAQAMLI IQTISODIYOTI SHAROITIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. Modern Science and Research, 4(4), 561-570.

20. To'rayevna, S. N. (2023). IQTISODIY XAVFSIZLIK BO'YICHA SIYOSIY IQTISOD TAHLILI.

21. Sodiqova, N. T. (2025). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNINI. Modern Science and Research, 4(4), 589-595.

